

ДО ЧЛЕНОВЕТЕ НА НАУЧНО ЖУРИ
ПО ПРОЦЕДУРА ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА
ОБРАЗОВАТЕЛНА И НАУЧНА СТЕПЕН
„ДОКТОР“ ПО ДОКТОРСКА ПРОГРАМА
„ФИНАНСИ, ПАРИЧНО ОБРЪЩЕНИЕ,
КРЕДИТ И ЗАСТРАХОВКА (ФИНАНСИ)“

СТАНОВИЩЕ

Изготвил становището: доц. д-р Жельо Въртев Въртев, катедра „Финанси и кредит“, Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов, научна специалност „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка“

Автор на дисертационния труд: Радослав Петков Къновски, № D03021466 по докторска програма „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (Финанси)“

Звено, където докторантът е зачислен: Катедра „Финанси и кредит“, Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов

Тема на дисертационния труд: „Депозитите на домакинствата в банковата система: факторни въздействия и тенденции“

Научен ръководител: Проф. д-р Теодора Димитрова, катедра „Финанси и кредит“, Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов

Основание за представяне на становището: участие в състава на научно жури, утвърдено със заповед № 877 от 30.09.2019 г. на Ректора на Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов

Настоящото становище е изготвено съобразно изискванията на съществуващия Закон за развитие на академичния състав, Правилника за неговото приложение и Правилника за развитие на академичния състав в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов.

1. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Дисертационният труд на докторант Радослав Къновски е една сериозна теоретико-приложна разработка с общ обем от 234 страници. Тя се състои от въведение, три глави, заключение, списък с използвани и цитирани литературни източници и приложения. Трите глави са добре балансирани и се намират в логическа обвързаност помежду си. Първа и втора глава се състоят от 4 параграфа, а трета глава – от 3 параграфа. Въвеждащата и заключителната част са представени съобразно общоприетите изисквания. В основния текст са включени 93 таблици и 12 фигури.

Дисертацията има ясно дефинирани обект, предмет, цели и задачи на научното изследване, както и формулирана дисертационна теза. Обект на разработката е банковата система на България в периода 2007-2017 г. Предметът на изследването се фокусира върху факторните въздействия и тенденциите в развитието на депозитите на домакинствата. Целта на дисертацията е въз основа на теоретико-емпиричен анализ да се изведат основните фактори, които въздействат за формиране на депозитите на домакинствата в банковата система, да се оцени степента на тяхното влияние, както и да се анализират тенденциите на развитие и структурните изменения на депозитите. Дисертационната теза, която се защитава е, че върху нарастването депозитите на домакинствата въздействат основно макроикономически фактори и фактори от банковата система, като във валутната структура на 80% от депозитни групи класифицирани по количествени категории и икономическа дейност, настъпват значителни структурни изменения. Избраната методология на изследването съответства на поставените цел и задачи.

Докторантът е добре запознат със състоянието и степента на разработеност на проблема в специализираната икономическа литература, както и на практическите достижения в изследваната от него област. Той стъпва на богат и разнообразен набор от литературни източници. Към дисертационния труд е приложена библиография, включваща общо 157 заглавия, от които 97 на кирилица, 53 на латиница и 7 нормативни документи. Литературните източници са ползвани добросъвестно и коректно са цитирани, съобразно правилата на научната етика.

Авторът демонстрира възможности да систематизира и критично да осмисля съществуващите научни възгледи или практически проблеми и на тази основа аргументирано да защитава своя позиция. Това ми дава основание да смятам, че той може успешно да провежда самостоятелно научно изследване.

Дисертационният труд е обсъден цялостно на заседание на катедра „Финанси и кредит“ при Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – гр. Свищов.

2. ПРЕЦЕНКА НА ФОРМАТА И СЪДЪРЖАНИЕТО НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Разработката е посветена на реален, значим и актуален икономически проблем. Той предполага научно изследване както от теоретическа, така и от практическа гледна точка. Разглежданата тема има много аспекти. Тя изисква поставянето на широк спектър от въпроси, отнасящи се до разнородни страни на банковата дейност. Връзката между населението и банките са традиционни и важни за двата субекта на стопанския живот. Освен това следва да се отбележи, че домакинствата са

нетен спестител в икономиката. Това обуславя актуалността и значимостта на темата на разработката.

Дисертацията е издържана в структурно отношение и притежава необходимата логическа последователност при разглеждането на съответните въпроси. Тя е добре организирана, като в изложението се наблюдава много добър преход от общото към частното. В началото се представя еволюцията на възгледите за домакинствата в световната икономическа мисъл (глава първа). На тази основа се очертава значението на спестяванията на домакинствата за дейността на банковата система в България (глава втора). Изследването завършва с иконометричен анализ на депозитите на домакинствата в банковата система (глава трета), което е насочено към открояване на основните фактори, влияещи върху банковите депозити на домакинствата и тенденциите и структурните изменения в тяхното развитие. Става ясно, че в структурно отношение прозира умело съчетаване на теоретико-приложните, методологическите и емпиричните аспекти на разглежданата проблематика.

Приятно впечатление прави стремежът на докторанта, там където е възможно или необходимо, да засили дискуссионния характер на разработката. По определени въпроси се представят становища и гледни точки на отделни автори или различни школи. Същевременно това се прави не самоцелно, а по много от тези въпроси той обосновава своята собствена позиция. Така авторът предава по-силно изразен изследователски характер на своята работа.

Разработката се отличава с релевантност на използваните фигури, графики и таблици. По този начин се постига нагледно и ефикасно поднасяне на анализираната информация, като предпоставка за обективни и достоверни изводи.

Изготвеният автореферат е в обем от 42 страници. Той отразява в синтезиран вид съдържанието, основните резултати и изводи, постигнати в процеса на изследването. В него се съдържат всички необходими елементи за съставяне на автореферат към дисертационен труд, в т.ч. обосноваване актуалността на темата, степента на нейната разработеност, очертаване на обекта, предмета, целта, задачите, изследователската теза и методологията на изследването, представяне на структурата и съдържанието на труда, както и справка за приносите и списък на публикациите по темата.

Всички публикации, отразени в автореферата (общо 3 на брой), са по темата на дисертацията. Докторантът има публикувани две статии и един научен доклад. Тези публикации представляват части от дисертационния труд и отразяват някои от положителните моменти с характер на приноси. Така той става известен на интересуващите се от съответната проблематика представители на финансовата теория и практика.

Работата на научния ръководител проф. д-р Теодора Димитрова с докторанта може да се оцени като ползотворна, съдействайки за превръщането на дисертацията в завършено научно съчинение.

3. НАУЧНИ И НАУЧНО-ПРИЛОЖНИ ПРИНОСИ

Представената дисертационна разработка е самостоятелно, значимо и завършено изследване по една актуална тема. Авторът демонстрира своята способност да проучва, да систематизира, да надгражда, да формулира проблеми и да търси насоки за тяхното решаване. В изследването се открояват редица положителни моменти с характер на научни и научно-приложни приноси:

- Положително може да се оцени извършената систематизация, сравнителен анализ и критична оценка на възгледите на водещи автори и икономически школи относно значението на домакинствата, спестяванията на домакинствата и банковите депозити на домакинствата в икономиката.
- Висока оценка заслужава изключително детайлното и обхватно проучване на тенденциите в развитието на банковите депозити на домакинствата и структурните изменения в тях за периода 2007-2017 г.
- Не може да не се отчете стремежът на докторанта да конструира своята разработка върху изследването на широка база реални данни. Така на дисертацията се придава силна практико-приложна насоченост. Във връзка с това следва да се изтъкне собственият принос на автора при събирането и анализирането на тази значителна база от емпирични данни.
- Посредством обработването на богат емпиричен материал се изследват факторните влияния върху банковите депозити на домакинствата в България. Чрез прилагането на корелационно-регресионен анализ се прави проучване на специфичните фактори, които оказват влияние върху депозитите на домакинствата у нас.

4. ВЪПРОСИ И ПРЕПОРЪКИ ПО ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Във връзка с защитата на дисертацията към докторанта могат да се отправят няколко конкретизиращи въпроса:

1. Кои са конкретните причини, които обуславят структурните промени на депозитите на домакинствата съответно по количествени категории, по вид и по икономическа дейност през анализирания период?
2. Как може да се обясни факта, че дори при изключително ниските лихвени проценти, предлагани от банките в България по депозитите на домакинствата през последните години, въпреки това депозитите в банковата система продължават да нарастват?

3. В дисертацията се изтъква, че „е необходима политика за привличане на неорганизираните спестявания на населението в банковата система“ (с. 110). В какви насоки авторът вижда провеждането на такава политика от банките?

Имайки предвид значимостта и широкия обхват на разглежданата проблематика, си позволявам да отправя препоръка към автора да продължи проучванията си по проблемите на финансовия мениджмънт на банките и да разшири своите изследвания в тази област.

5. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд представлява завършено съчинение и може да се оцени като успешен. Той отговаря на изискванията за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“ съгласно Закона за развитие на академичния състав и Правилника за неговото приложение. Считам, че докторантът притежава необходимите качества за получаването на тази степен.

На тази основа изразявам **положително становище** относно дисертационния труд на тема „Депозитите на домакинствата в банковата система: факторни въздействия и тенденции ” и **предлагам на почитаемите членове на Научното жури да присъдят образователната и научна степен „доктор“ на докторант Радослав Петков Къновски по научна специалност „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)“.**

23.10.2019 г.

Рецензент:.....
(доц. д-р Жельо Вътев)